

Bruk av hansker i helsetjenesten

Nasjonal arbeidsgruppe for markering av håndhygienens dag 5. mai 2017

Mette Fagernes¹, Anita Wang Børseth², Nora Elsebutangen³, Merete Lorentzen,⁴ Horst Bentele,¹

Ursula Jadczyk,³ Hilde Isaksen,⁴ Berit Bue⁵

Folkehelseinstituttet,¹ Helse Midt-Norge,² Helse Sørøst,³ Helse Nord,⁴ Helse Vest⁵

Bakgrunn I Norge har det vært invitert til nasjonal markering av verdens håndhygienedag siden 2010. Bruk av hansker var tema for markering av 5. mai 2017.

Hensikt Studiens hensikt var å kartlegge helse- og renholdspersonells erfaringer med bruk av hansker i helsetjenesten, barrierer mot etterlevelse av anbefalinger om hanskebruk, effektive intervensjoner, og innhente informasjon som kunne benyttes til å utforme informasjons- og markeringsmaterieill tilpasset de ulike gruppene av helsepersonell.

Metode/datainnsamling Det ble gjennomført 12 fokusgruppeintervju med leger, pleie-, renholds-, og tannhelsepersonell, samt telefonintervju av 10 hygienesykepleiere.

Funn/Resultater Det er store variasjoner mellom ulike yrkesgrupper med tanke på når hansker brukes, hvorvidt håndhygiene utføres før og etter hanskebruk og hvilke type materieill de tror vil kunne ha effekt for bedre etterlevelse hos egen yrkesgruppe. Se tabell.

	Beskrivelse av hanskebruk i praksis	Utfordringer man bør fokusere på	Type materieill som bør utformes til 5. mai
Pleiepersonell	<ul style="list-style-type: none"> • Benyttes når indisert (med unntak av PVK, AB -blanding) • Brukes ofte uten indikasjon (eks. stell av overkropp, sengereing) • Glemmer ofte håndhygiene før hanskebruk (også etter) 	<ul style="list-style-type: none"> • Indikasjoner, inkludert når man ikke behøver hansker • Håndhygiene før/etter 	<ul style="list-style-type: none"> • Vekker (humor) • Dodørspakater • Film • Quiz • Brosjyrer
Leger	<ul style="list-style-type: none"> • Styrte av «magefølelse» • Ikke hatt opplæring • Sjelden håndhygiene før eller etter hanskebruk 	<ul style="list-style-type: none"> • Indikasjoner • Håndhygiene før/etter • Hansker har hull 	<ul style="list-style-type: none"> • Kort undervisning • Dersom plakater – morsomme med forskningsfunn • IKKE e-læring
Renholdspersonell	<ul style="list-style-type: none"> • Brukes mye av tiden • Sjelden håndhygiene før eller etter 	<ul style="list-style-type: none"> • Indikasjoner • Håndhygiene før/etter 	<ul style="list-style-type: none"> • Opplæring • Plakater • Veggplakater • Brosjyrer
Tannhelsepersonell	<ul style="list-style-type: none"> • Benyttes i hovedsak alltid under pasientkontakt • Håndhygiene utfordrende før/etter • Utfordrerne med korrekt bruk ved åpning av skuffer og skap 	<ul style="list-style-type: none"> • Ikke berøre ting i miljøet med hansker 	<ul style="list-style-type: none"> • Plakater som skaper nysgjerrighet • Film, intranett

Konklusjon Helsepersonell og renholdspersonell i helsetjenesten benytter ofte ikke hansker i henhold til indikasjonene. Det er også ofte mangelfull håndhygiene i forbindelse med hanskebruk.

Fokusgruppeintervjuene og telefonintervjuene ga nyttig informasjon om helsepersonells bruk av hansker, faktorer de tror har betydning for riktig bruk og hvilke type materieill man bør utforme for de ulike gruppene.

